

DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Relanceplan voor de toeristische sector

Samenvatting

De COVID19-pandemie heeft de brede toeristische sector zware klappen toegebracht. Een volledig herstel zal naar verwachting pas in 2024 gerealiseerd worden.

Deze crisis biedt echter ook de opportuniteit om een omslag te realiseren naar vergroening en verduurzaming van de sector. Aansluitend op de krachtlijnen die in de beleidsnota Toerisme 2019-2024 werden uitgestippeld, wordt hier een visie voorgesteld voor een daadkrachtig herstel van de toeristische sector.

Duurzaamheid, digitalisering en (de betekenisvolle schoonheid van) de eigen omgeving lopen als een rode draad door een verbindend plan met drie focuspunten: een gezond toeristisch ondernemersweefsel, sterke thema's en het recht op vakantie voor alle Vlamingen.

1. INLEIDING

Het coronavirus heeft onze samenleving midscheeps getroffen. De schade van de pandemie is niet te overzien. Bedrijven, zeker ook de toeristische, zullen deze impact nog tot minstens 2024 voelen, maar ook de menselijke schade is enorm. Tegelijk stelt de crisis een aantal problemen op scherp en bevestigt ze de analyse dat het voortaan anders moet, anders kan.

Deze crisis biedt de toeristische sector de kans om nog meer en versneld in te zetten op **vergroening**, **verduurzaming** en **bewuster** reizen. Tijdens de lockdown leerden Vlamingen massaal hun eigen omgeving beter kennen en appreciëren. Die **aandacht voor het lokale** wil ik in de post-

coronasamenleving behouden en versterken. Vlamingen moeten trots kunnen zijn op hun eigen regio. Naast de aandacht voor het lokale, mogen we ons ook niet terugplooiën op onszelf. Toerisme gaat over ontmoeting; hoe sneller we onze **internationale bezoekers** terug over de vloer krijgen, hoe gezonder dit is voor het (economisch) evenwicht van onze sector en onze bestemming, voor de internationale reputatie van Vlaanderen en de openheid en gastvrijheid van Vlamingen.

Het coronavirus betekende ook een versnelde omslag naar **digitalisering**. Zoommeetings behoren tot het nieuwe normaal, maar ook onze infrastructuur moet mee op die digitale kar springen.

Mijn beleidsnota, waarin ik toerisme definieer als een positieve kracht om onze samenleving te helpen floreren, biedt een antwoord op deze uitdagingen. De relancemiddelen geven me de mogelijkheid om deze **transformatie versneld te realiseren**.

2. FLORERENDE POSTCORONA-SAMENLEVING

De post-coronamaatschappij zal tijd nodig hebben om te helen. Toerisme is een middel om tot een florerende samenleving te komen. **Het hoeft niet altijd sneller, hoger, sterker, maar wel beter.** Het toerisme van morgen laat mensen elkaar ontmoeten op een veilige, duurzame manier. Het helpt inwoners om dieper te connecteren met hun plek. Toerisme stimuleert mensen om creatief om te gaan met het erfgoed van morgen. Wie drempels niet zelf kan overwinnen, geeft het een duwtje in rug. **Want toerisme gaat over meer dan alleen welvaart creëren. Het gaat ook over welzijn.** Het succesvolle samenspel van ontmoeting, activiteit en ziel van de plek bepaalt de impact van een beklivende ervaring. Positieve, kwalitatieve belevingen versterken de positie van Vlaanderen als toeristische bestemming.

Voor de relance van de toeristische sector zet ik, naast de reguliere middelen van het agentschap Toerisme Vlaanderen, extra middelen in. Ik wil initiatieven van onze partners in de sector ondersteunen, en daarnaast neemt Toerisme Vlaanderen ook zelf het voortouw in enkele projecten. Een aantal van die partnerprojecten heb ik al bepaald,, onder anderemet mijn collega bevoegd voor onroerend erfgoed. Maar ik geef ook kansen aan wie nog aan het nadenken is, in de vorm van projectoproepen.

Ik kies ervoor om mijn relancebeleid te centraliseren rond drie polen:

1. inspanningen om het **toeristisch ondernemersweefsel** gezond te houden;
2. ontwikkeling van **sterke thema's** (erfgoed, natuur, fietsen, culinair, congressen & events);
3. het verder waarmaken van het **recht op vakantie** voor alle Vlamingen.

De combinatie van deze drie speerpunten biedt een krachtig vaccin om onze zeer diverse sector weer op het spoor te krijgen en onze bestemming(en) een duurzame doorstart te laten maken.

Hieronder licht ik mijn keuzes binnen de drie speerpunten van mijn relanceplan toe.

3. EEN STERK TOERISTISCH ONDERNEMERSWEEFSEL

“Zonder toeristische ondernemers, geen toeristische sector”

A. STIMULUSPROGRAMMA VOOR EEN GEZONDE SECTOR (VLAANDERENBREED)

De coronacrisis treft de toeristische sector genadeloos hard. Ik wil ondernemingen weer ademruimte geven om te investeren, hun concurrentiepositie te verstevigen en zo het herstel aan te zwengelen.

Het **stimulusprogramma vormt een levenslijn**. Logies, hostels, jeugdverblijven of attracties kunnen middelen ontvangen voor investeringen op het vlak van gezondheid, ecologie, digitalisering en professionalisering. Een B&B kan bijvoorbeeld een aanvraag indienen om te investeren in betere ventilatie om de verspreiding van Covid tegen te gaan, een dierenpark kan ondersteuning krijgen om zijn afvalberg te verkleinen en een museum kan steun ontvangen om het online reservatiesysteem te verbeteren.

B. LOGIESSUBSIDIES VOOR EEN TOEGANKELIJKER VERBLIJFSAANBOD (VLAANDERENBREED)

Kwaliteitsvolle logies (hotels, B&B's, vakantiewoningen, hostels, campings, vakantieparken, enz.) zijn cruciaal om toeristen een onvergetelijk verblijf te bezorgen. Daarom wil ik erkende logies **financieel ondersteunen** als ze hun verblijf **toegankelijker, inclusiever** of **familievriendelijker** maken, of als ze in camperplaatsen voorzien. Zo kunnen toeristische ondernemers na een zeer moeilijke periode opnieuw met open armen bezoekers ontvangen.

C. VLAANDEREN VAKANTIELAND: BLIJVEND OP VERKENNING IN EIGEN LAND (VLAANDERENBREED)

Er komt een nieuwe editie van het iconische televisieprogramma Vlaanderen Vakantieland. Reizen in eigen land is populairder dan ooit en dat wil ik zo houden. Het programma vormt het perfecte uitstalraam voor **mooie plekjes en verborgen parels** in Vlaanderen. De vijf **kunststeden**, elk met hun eigen karakter en uniek erfgoed, mogen in dit verhaal niet ontbreken. Het programma zal zowel in het voor- als in het najaar in primetime te zien zijn op Eén. De eerste aflevering wordt eind april uitgezonden. Voor de zomer staan er acht op het programma, vanaf september volgen er nog eens twaalf afleveringen. In 2022 en 2023 zijn er telkens 24 afleveringen voorzien.

Elke aflevering staat in het teken van een van onze **thema's**, waarbinnen telkens drie verschillende plekken of belevingen in Vlaanderen aan bod komen. Daarnaast is er ook een vaste rubriek met tips rond datzelfde thema. Zo geef ik een extra duw aan de doorstart van het lokale toeristische weefsel en verhogen we de aantrekkelijkheid van een vakantie in Vlaanderen – ook voor onze Noorderburen.

D. INTERNATIONALE MARKETINGCAMPAGNE KUNSTSTEDEN

De coronacrisis riep het toerisme in de Vlaamse kunststeden Antwerpen, Gent, Brugge, Mechelen en Leuven abrupt een halt toe. Ik wil onze steden opnieuw helpen floreren, maar niet door overvolle historische centra, een wildgroei aan schimmige logeeradressen en ellenlange wachtrijen. Toerisme kan een positieve kracht zijn, maar dan moeten **de belangen van bewoners, bezoekers, ondernemers en de plek zelf in evenwicht zijn**. Om onze kunststeden daarbij te helpen, zal ik gedurende drie jaar (2021 tot en met 2023) extra inzetten op een internationale marketingcampagne waarmee Toerisme Vlaanderen via zijn buitenlandnetwerk de troeven van de kunststeden maximaal tot bij thematisch gedefinieerde doelgroepen brengt. Geen algemene bestemmingspromotie gericht op massatoerisme dus, maar een gerichte aanpak naar niches waarvan we weten dat ze meerwaarde meebrengen, ook door hun sterke verbinding met de thema's waarop ik de komende jaren wil inzetten.

4. VIJF STERKE THEMA'S

Erfgoed, natuur, fietsen, culinair en congressen & events zijn de vijf centrale thema's waarrond ik mijn relancebeleid gestalte geef. Binnen elk van deze thema's trek ik volop de kaart van de Reizen naar Morgen-filosofie*, met een meerwaarde voor de bezoekers, de bewoners, de toeristische ondernemers en – uiteraard – de plek zelf.

**Reizen naar Morgen*

Reizen naar Morgen vertelt hoe een groeiende groep mensen in Vlaanderen en daarbuiten nadenkt over de toekomst van toerisme, de waarde van reizen, de bezieling van plekken, de creativiteit en de gastblijheid van ondernemers, de transformerende kracht van de ontmoeting met een andere plek, cultuur of medemens.

We willen die positieve kracht van toerisme versterken. Bezoekers moeten zich een welkom onderdeel kunnen voelen van de lokale gemeenschap en met een warm gevoel huiswaarts keren, met een verlangen om nog eens terug te komen. Bewoners en ondernemers moeten de genoegens van gastheerschap naar waarde leren schatten om trotse ambassadeurs te worden voor hun plek in Vlaanderen. Want van Adinkerke tot Zoutleeuw wonen mensen die zich verbonden weten met andere mensen in hun liefde voor de plek waar ze wonen. Die positieve energie aanboren kan ervoor zorgen dat onze bestemmingen kunnen bloeien of floreren, zodat reizen naar Vlaanderen ook morgen een verrijkend gebeuren kan zijn voor de bezoeker, bewoner en ondernemer!

Ook al is toerisme per definitie een niet-delokaliseerbare sector, als we willen dat toerisme duurzame meerwaarde voor de Vlaming brengt, dan moeten we keuzes maken die dit strikt economische verhaal bijsturen van enkel 'méér' naar 'meerwaarde', van rendement op de investering naar maatschappelijk rendement op de investering.

Een nieuwe visie op toerisme in Vlaanderen is de basis voor mijn beleid als minister van toerisme en het fundament op een betekenisvol Vlaanderen. Lees er meer over in het boek 'Reizen naar Morgen' dat ik vorig jaar mocht voorstellen.

E. HET ERFGOED VAN MORGEN

“Zonder traditie, geen innovatie”

Ontwikkeling van het bezoekerspotentieel van kasteelsites

Door hun ligging, uitstraling, historische waarde en hoog bezoekerspotentieel vormen kasteelsites met hun groene omgeving een belangrijke en vaak onaangeroerde troef bij het beter spreiden van onze bezoekers doorheen Vlaanderen. Voor sommige kasteelsites ligt een klassieke exploitatieformule zoals horeca voor de hand. Andere worden nog bewoond en kennen beperkte toeristische ontsluitingsmogelijkheden, zoals het kasteel van Westerlo of dat van Loppem. Er zijn ook kasteeldomeinen die historisch veel **te waardevol zijn om te laten verdwijnen**, maar waar niemand de mogelijkheden of de visie heeft om ze een nieuwe toekomst te bezorgen. Hier biedt de filosofie van Reizen naar Morgen nieuwe kansen, waarbij we in dialoog met lokale gemeenschappen en bekeken door de bril van de (internationale) bezoeker, onderzoeken hoe dergelijke sites opnieuw hun maatschappelijk en economisch potentieel kunnen waarmaken.

Ik besloot om, via Toerisme Vlaanderen, een aantal pilootprojecten te realiseren om de opportuniteiten van deze visie te demonstreren. Het agentschap zal daarvoor die kasteelsites **die het meest potentieel hebben** te verwerven en **nieuw leven in te blazen**. Via een aankoop wil ik de bestaande situatie deblokkeren en deze troeven reactiveren. De ontwikkeling van deze projecten zal in nauw overleg gebeuren met de diensten van het Agentschap Onroerend erfgoed waarmee Toerisme Vlaanderen een intentieverklaring afgesloten heeft over *samen reizen naar morgen*. Als overheidsorganisatie wil en mag Toerisme Vlaanderen niet marktversturend werken, maar kan wel **marktcorrigerend** optreden. Zodra het project gerealiseerd is, trekt Toerisme Vlaanderen zich terug uit het actieve projectbeheer.

- Deze legislatuur worden drie pilootprojecten gerealiseerd:
 - o **het Rubenskasteel in Elewijt (Zemst),**
 - o **de kasteelsite in Poeke (Aalter) en**
 - o **de kasteelsite in Leut (Maasmechelen).**

Deze drie sites zijn historisch, geografisch en economisch vergroeid met de lokale gemeenschap, maar zijn doelloos sinds ze in de vorige eeuw hiervan werden losgekoppeld. De **hereniging van kasteel en dorpsgemeenschap** moet beiden doen floreren; de impactvolle belevingen die we er realiseren voegen hier het bezoekersperspectief aan toe. De aankoop werkt als katalysator voor de gemeenschap maar ook voor de regio. Zo kan Leut een toegangspoort tot het Maasland worden. Poeke kan hetzelfde betekenen voor het Meetjesland en Elewijt voor de Groene Rand.

- De drie kasteeldomeinen vormen, samen met het hefboomproject ‘Van Steen tot Steen’, ook de start van een **Vlaams kastelennetwerk**, met erfgoedlocaties én -verhalen. Hiermee beogen we samenwerkingen in co-creatie, zodat we individuele sites verbinden en versterken. Dit overkoepelend netwerk (zoals beschreven in de intentieverklaring *samen reizen naar morgen*) wordt met de steun van Agentschap Onroerend Erfgoed vormgegeven. Dit moet binnen- en buitenlandse bezoekers de weg wijzen naar de talrijke erfgoedbelevingen buiten de kunststeden en versterkt zodoende de spreiding van het toeristisch potentieel over heel Vlaanderen.

Ontwikkeling van het bezoekerspotentieel van religieuze erfgoedsites

Vanuit mijn “Reizen naar morgen”-filosofie wil ik, samen met mijn collega bevoegd voor onroerend erfgoed, inzetten op het her- of nevenbestemmen en toeristisch ontsluiten van religieus erfgoed in

Vlaanderen. Ik wil voornamelijk laten zien hoe je de (nieuwe) toekomst van religieus erfgoed kan verkennen vanuit onder andere het bezoekersperspectief. Deze benadering wil ik ten volle ontplooiën op de abdijsite van **Herkenrode** te Hasselt.

De abdijsite uit 1192, gelegen in de groene oase van de Demervallei, **verbindt natuur en erfgoed**. Het was ooit een florerende plek voor handel, ondernemerschap, landbouw, religie... en dat kan ze opnieuw worden. Door de nabijheid van Hasselt, maar ook andere plaatsen in de regio zoals Alden Biesen en natuurgebied De Wijers, heeft de site veel **potentieel als toerismetopper**. Het is een plek die de aantrekkelijkheid van de stad Hasselt én van de regio verhoogt en daarbij als uitvalsbasis kan dienen. Ik breng het sterk verkavelde domein opnieuw bijeen en wil het, met onze partners, Herita en de stad Hasselt, opwaarderen en de eigenheid ervan versterken.

Binnen dezelfde filosofie zet ik een pilootproject op rond de **Godelieveabdij** in Brugge. . Toerisme Vlaanderen en vele partners in Brugge en Vlaanderen gaan op zoek naar een nieuwe bestemming voor de Sint-Godelieveabdij en het klooster van de Minderbroeders Kapucijnen. We willen deze betekenisvolle **erfgoedparels ontsluiten** voor de bewoners, de bezoekers uit binnen- en buitenland. Hiermee willen ik ook meerwaarde brengen voor de ondernemers in Brugge. Tegelijk wil ik complementariteit opzoeken met andere religieuze sites die de doelstellingen van mijn beleid willen helpen versterken.

Renaissance van het vakmanschap te Mechelen

In de vroege 16^{de} eeuw was Mechelen binnen het Habsburgse rijk een belangrijk politiek en artistiek knooppunt. Ik **versterk en consolideer via een betere toeristische ontsluiting van diverse sites de positie** van Mechelen als internationale must-visit en uitvalsbasis om **Bourgondisch Vlaanderen** te ontdekken. Ik wil de Bourgondische Renaissance in Mechelen niet alleen tot leven wekken door de **fysieke toegang te optimaliseren**, maar ook -en vooral- door de ontwikkeling van **top-digitale toepassingen** waar het rijke stedelijke en landelijke verleden in geluiden, geuren en kleuren zal worden voorgesteld. Digitale toepassingen worden ingezet om te **onthaasten** en bezoekers **diepte-ervaringen** te schenken.

Renovatie Drukkerijgebouw te Houthalen

Het Drukkerijgebouw is, samen met het voormalig hoofdgebouw, de twee schachtbokken en het pompgebouw, een van de weinige relictten van de steenkoolontginning in Houthalen. Ik wil ter **versterking van onze eerdere investeringen** in het mijnerfgoed (SALK), de herbestemming van dit gebouw tot 'L'Impression' mogelijk maken, waar de rode draad de evolutie van druk- en impressietechnieken naar de digitale wereld vormt. Het wordt niet alleen een bakken waar het druk-ambacht doorheen erfgoed, cultuur, educatie en toerisme voorgesteld worden; het wordt vooral een hotspot voor toerisme en cultuur voor alle inwoners en bezoekers van Houthalen.

"Liberation Garden" in Leopoldsburg

De voorbije jaren heeft de gemeente Leopoldsburg hard gewerkt aan de realisatie van het toeristisch erfgoedproject 'Liberation Garden'. Het betreft de ontwikkeling van een nieuw belevingsmuseum op de voormalig militaire site van het 'Chinees Paviljoen', een prachtige officiersvilla uit 1869. Het historische paviljoen krijgt een herbestemming als gastvrij toeristisch onthaal en wordt

gecombineerd met een hedendaags, modern gebouw, dat verleden en toekomst samenbrengt en dat iconisch beoogt te zijn. In deze nieuwbouw wordt een **innovatief belevingsmuseum** ondergebracht, waar bezoekers uit binnen-en buitenland meer te weten komen over de bevrijding tijdens de Tweede Wereldoorlog en de start van de legendarische operatie 'Market Garden', één van de grootste militaire operaties uit de geschiedenis. Ik wil, door dit project te ondersteunen, Liberation Garden een belangrijk verhaal laten vertellen, over **de prijs van vrede, democratie en vrijheid**. Een verhaal dat vandaag actueler is dan ooit. Ik ben ervan overtuigd dat we met Liberation Garden een **nieuwe toeristische topattractie** in de markt kunnen zetten, waarmee we de grote groep internationale WO II-toeristen die Vlaanderen momenteel grotendeels links laat liggen kunnen overtuigen om een (meerdaags) bezoek aan Vlaanderen te brengen. Liberation Garden sluit ook naadloos aan bij mijn visie op 'betekenisvol toerisme', met lokale ambassadeurs die verhalen over wie en wat hun plek zo bijzonder maakt, zelfbewust delen met de wijde wereld.

Erfgoedlogies

Veel onroerend erfgoed vormt een attractie op zich, maar het kan ook dienstdoen **als uniek decor voor logies**. Limburg heeft bewezen dat extra overnachtingsmogelijkheden in kastelen en ander historisch erfgoed een **meerwaarde betekent voor de regio**. Samen met de collega's van onroerend erfgoed zet ik daarom een campagne op om erfgoedlogies in de kijker te zetten en binnenlands toerisme aan te moedigen.

Het pittoreske Paviljoen De Notelaer aan de Hingense Scheldedijk zal in dat kader ontwikkeld worden als pilootproject. Waar vroeger hertogen en prinses vertoefden, zullen binnenkort toeristen kunnen logeren.

Projectoproep Vlaamse Meesters (Vlaanderenbreed)

De internationale belangstelling voor de Vlaamse Meesters zoals Peter Paul Rubens, Jan Van Eyck, James Ensor of Pieter Bruegel is de afgelopen jaren sterk toegenomen dankzij het Vlaamse Meesters-programma 2018-2021. We trekken dit nu open naar andere meesters en andere disciplines. Ik lanceer een projectoproep voor tentoonstellingen, duurzame infrastructuurwerken, herdenkingen of andere initiatieven die deze meesters nog **toegankelijker maken in hun historische context**.

Projectoproep "Groote Oorlog" themajaar 2023 in de Westhoek

De herdenking van 100 jaar Groote Oorlog was een **schoolvoorbeeld van de filosofie van Reizen naar Morgen** door de sterke betrokkenheid van lokale ondernemers, bewoners en de financiële steun voor de restauratie van de monumenten van het Agentschap Onroerend Erfgoed. Ik wil op datzelfde elan verder werken in de Westhoek. Daarom komt er een projectoproep voor initiatieven in 2023 rond de inplanting van de Commonwealth begraafplaatsen, monumenten en het herstel van het voormalige landschap.

F. VLAANDEREN NATUURLIJK

"Zonder groen, geen zuurstof"

Toerisme kan economische groei stimuleren, jobs creëren, armoede wegwerken en mensen vormen. Maar het kan ook een bedreiging vormen voor het milieu, de culturele waarden en de buurtbewoners. Een evenwichtig en samenhangend toeristisch beleid is essentieel voor duurzame ontsluiting van onze natuur voor bezoekers. Hierop wil ik nog sterker inzetten.

Ontwikkeling van bestaande en nieuwe Vlaamse Parken

Vlaanderen telt vandaag één nationaal park. Dat kan beter. Daarom voorzie ik in voldoende middelen om **vier nieuwe Vlaamse parken** mee te helpen ontwikkelen, en het nationaal park Hoge Kempen in Midden-Limburg te versterken. Met die middelen zullen erfgoedparels, die kunnen dienstdoen als toegangspoort tot het domein, zo nodig aangekocht en gerenoveerd worden. Ik wil ook de internationale uitstraling van de parken versterken. Vlaanderen moet nog aantrekkelijker worden voor **natuurtoerisme** door de aankoop van extra stukken groen, maar ook door unieke belevingen zoals fietsen door de bomen.

Ik ondersteun de uitbouw van **nieuwe toegangspoorten naar het Nationaal Park Hoge Kempen**, dat bovendien verdubbelt in oppervlakte en zo het grootste aaneengesloten natuurgebied van België wordt.

Renovatie van de Slagmolen te Genk

Vorig jaar kocht Toerisme Vlaanderen deze site aan met de bedoeling om hier een **erfgoedpoort naar het natuurgebied De Maten** van te maken. Ik wil in samenwerking met Natuurpunt, lokale ondernemers en de lokale overheid dit proces nu versnellen. Daartoe voorzie ik in de nodige middelen om van de Slagmolen een kwalitatieve onthaalplek en uitvalsbasis te maken.

Boomkruinenpad Zoniënwoud

Ik wil het Zoniënwoud verder ontsluiten voor binnen- en buitenlandse bezoekers door de uitbouw van de toegangspoort Groenendaal. Langs **een wandelpad tussen de kruinen van de majestueuze beukenkathedralen** kunnen bezoekers van de natuur genieten, zonder dat de fauna en flora verstoord wordt. In de priorijhoeve komt een belevingscentrum dat bezoekers van heinde en verre informeert en inspireert.

Projectoproep aan natuur gekoppeld toerisme (Vlaanderenbreed)

De coronacrisis toont aan dat **wandelen cruciaal is voor het welzijn**, of je nu de rood-witte strepen van de GR volgt van Brugge naar Aarlen of met je gezin door het provinciaal domein stapt. De afgelopen jaren investeerden we fors in fietsen, ik wil nu een inhaalbeweging doen voor wandelen en Vlaanderen ook bij internationale toeristen promoten als aantrekkelijke wandelbestemming. We richten ons niet alleen op het wandelen, maar ook op de verbreding van landbouwactiviteiten, natuurtoerisme in natuur- en bosgebieden en waterbeleving.

Daarom lanceer ik een projectoproep voor **nieuwe opportuniteiten en kansen voor kwaliteitsopshaling**. Investeren in natuurtoerisme kan het aanbod vergroten en de bezoekersstromen beter spreiden, en dat versterkt op zijn beurt de draagkracht in de regio's en de gastvrijheid van de lokale bevolking.

G. CULINAIR VLAANDEREN

“Zonder vakmanschap geen meesterschap”

Vlaanderen moet een internationale **culinaire hotspot** worden. Geuze, grondwitloof, garnalen en mattentaarten: het behoort allemaal tot ons culinair erfgoed; maar het zijn vooral onze gepassioneerde ambachtsslui en hun verhalen die we naar voor schuiven. Je vindt nergens zo veel gastronomische sterren op zo een kleine oppervlakte, maar genieten in Vlaanderen doe je aan elke tafel en aan elke toog. We hebben niet alleen **culinaire tradities**, maar we durven ook **innoveren**, wat een sterkte is van onze culinaire sector. Op beide troeven wil ik inzetten.

Om onze internationale culinaire reputatie een boost te geven, investeer ik in drie heel concrete projecten.

Uitbouw van een Vlaams Culinair Centrum in Antwerpen

Bestemmingen die een culinaire wereldreputatie hebben opgebouwd, hebben dit gedaan vanuit hun culinaire sterspelers, hun typische producten, maar zeker ook vanuit een tastbaar brandpunt gevestigd op **een iconische plek**. Vlaanderen heeft zeker genoeg troeven op culinair vlak, maar mist nog dergelijk brandpunt. Op basis van de aanbevelingen vanuit de Flanders Food Faculty en een analyse door Toerisme Vlaanderen heb ik besloten om het Vlaams Culinair Centrum onder te brengen in Antwerpen.

Het centrum wordt dé referentieplek voor iedereen die gepassioneerd met de Vlaamse keuken bezig is en die die passie ook wil delen met bezoekers. Het is de ambitie om binnen het centrum **sterke ambassadeurs** te ontwikkelen om Vlaanderen als culinaire regio nog sterker te profileren. Internationale bezoekers zullen er in contact komen met lokale bewoners, culinaire ondernemers en Vlaamse producten; je kan er connecteren met de lokale foodies door **culinaire belevingen en events**. Toerisme Vlaanderen zal samen met de lokale bewoners, ondernemers en de stad Antwerpen de locatie uitbouwen tot een unieke plek die meerwaarde brengt aan zowel bewoners als bezoekers.

In dit centrum zie ik onder andere ruimte voor een kookstudio (kooklessen volgen en delen, met hightech opnameapparatuur), ruimte voor een trainingskeuken (waar chefs, onderzoekers en producenten samen innovatieve voedingsalternatieven en kooktechnieken uittesten, onder andere met het oog op deelname aan wedstrijden), degustatieruimte (waar nieuwe recepten, gerechten of dranken worden getest), ruimte voor een micro-brouwerij en voor een creatief lab (waar wetenschap en praktische kennis samen komen), een speakers corner (voor inspiratiesessies door topsprekers), een culinair businesscenter (vergaderruimten, kantoorruimte, co-workingspace, productpresentaties, events), een digitale culitheek (info over culinair erfgoed en hedendaagse evolutie) en voldoende ruimte voor interactieve belevingsmodules. In een shop vind je lokale producten, bieren, tafeldecoratie, receptenboeken,... **made in Flanders**.

Tegelijk wil ik complementariteit opzoeken met andere partners en sites die de doelstellingen van het Culinair centrum willen helpen versterken.

Projectoproep culinaire belevingen (Vlaanderenbreed)

Ik lanceer een projectoproep om sterke culinaire belevingen te ontwikkelen. Ik wil **specifieke doelgroepen uitnodigen naar Vlaanderen** door te focussen op impactvolle belevingen aan de hand van onze rijke lokale producten en de verhalen die eraan verbonden zijn. Want zonder hun vakmanschap geen culinair meesterschap.

Projectoproep bierbelevingen (Vlaanderenbreed)

Vlaanderen heeft een internationale reputatie te verdedigen op het vlak van bier brouwen. Overal vind je brouwerijen, van microbrouwerijen over trappistenbrouwerijen tot internationale brouwerijen. Ik lanceer een projectoproep om **sterke bierbelevingen te ontwikkelen**. Zo kunnen bierliefhebbers in Vlaanderen hun passie beleven en connectie maken met de ambachtsmensen en de plekken in Vlaanderen. We zetten in op de bierbeleving die ontwikkeld wordt vanuit de rijke tradities en de huidige innovatieve methodes.

H. VLAANDEREN FIETSLAND

De liefde voor de fiets is ons Vlamingen met de paplepel ingegeven. Eén op drie fietst dagelijks en negen op tien fietsen occasioneel. Op de fiets beleef je **Vlaanderen vanop de eerste rij**: de natuur, het erfgoed, het goede leven.

Nieuw Centrum Cycling in Flanders te Oudenaarde

‘De koers’ blijft een unique selling point voor Vlaanderen, met als vlaggenschip De Ronde. Met het belevingscentrum Cycling in Flanders richt ik een nieuwe **wielerhub** op in het hart van de Vlaamse Ardennen, voor elke binnen- en buitenlandse wielerfan. Het wordt een samenwerking waarbij ook lokale bewoners, ondernemers en de wielergemeenschap nauw worden betrokken.

Jong Koersgeweld van het Hageland

Dit innovatieve project laat het toeristisch aanbod mee groeien met de carrière van jonge wielergoden Remco Evenepoel en Thibau Nys. Dat past helemaal binnen de filosofie van Reizen naar Morgen: **lokale verhalen met een internationale dimensie**. Ik wil de Remco- en Thibau-experiences verder schragen door investeringen in gedurfde nieuwe parcoursen, fietsvriendelijke logies en een aanbod voor de ‘kleine kampioenen’.

Projectoproep recreatief fietsen (Vlaanderenbreed)

Ik maak middelen vrij voor projecten die het **recreatief fietsen stimuleren**, bijvoorbeeld door te voorzien in een hersteldienst, rustpunt of oplaadpunt voor e-bikes langs recreatieve routes. Een wielergekke regio als Vlaanderen kan ook nog meer fietsvriendelijke logies gebruiken, of dat nu hotels, B&B's of jeugdverblijven zijn. Net zoals met wandelen vormt fietsen de ideale duurzame vervoersvorm om andere thema's in Vlaanderen te beleven en te bereiken.

I. VLAANDEREN ALS MIDDELPUNT VAN INTERNATIONALE ONTMOETINGEN

“ Zonder inspirerende events, geen bloeiende bestemming”

Congressen en andere evenementen bieden eindeloos veel mogelijkheden om **bezoekers, inwoners en ondernemers samen te brengen**. Ik wil vooral congressen over transitithema's – iets waar Vlaanderen in excelleert – aantrekken. Maar om evenementen met internationale uitstraling te ontvangen, hebben we **innovatieve en duurzame infrastructuur** nodig. Sinds Covid zijn digitale of hybride meetings het nieuwe normaal. Ook congrescentra moeten mee op de digitale kar springen om concurrentieel te blijven. Tegelijk moeten de meetings en congressen die niet digitaal doorgaan, een reële toegevoegde beleving kunnen bieden. De herstelperiode van de sector zal minimaal drie jaar bedragen. Nu investeren in het aanbod betekent dus een winst voor de toekomst. Samen met lokale overheden en private partners bekijk ik hoe we verder kunnen bouwen aan een kwalitatief en Vlaanderenbreed aanbod van congres- en meetinginfrastructuur. Ik werk lopende projecten in Gent en Brugge af, en zal investeren in **ambitieuze nieuwe infrastructuurprojecten, zoals onder meer in Antwerpen en Hasselt**.

Rond intellectueel erfgoed zal ik zowel investeren in belevingssites als in tentoonstellingen, onder andere nav 600 jaar KULeuven en onze Vlaamse Meesters van de wetenschappen.

Projectoproep Intellectueel Erfgoed (Vlaanderenbreed)

Ik wil Vlaanderen op de kaart zetten als **bakermat van kennis, wetenschap en onderzoek**. Een plek waar we het intellectuele erfgoed van morgen creëren. Zowel straffe wetenschappers uit het verleden als knappe koppen uit de hedendaagse academische wereld maken deel uit van het **belevingsnetwerk** dat wetenschappelijk waardevolle plekken mee helpt ontsluiten. Ik wil daarbij focussen op belevingen rond technologie, wetenschap en innovatie.

Projectoproep digitalisering meetinginfrastructuur (Vlaanderenbreed)

Crisissen dwingen ons tot **creativiteit en innovatie**. Ik wil de toeristische en evenementensector perspectief bieden om ook tijdens de crisis op een veilige manier events te organiseren. Tools zoals het Covid Event Risk Model, ontwikkeld op initiatief van Toerisme Vlaanderen, kunnen organisatoren helpen om coronaveilig initiatieven te organiseren. Ik wil congresvenues helpen om werk te maken van een **versnelde digitale omslag** door te investeren in het mogelijk maken van hybride bijeenkomsten.

Projectoproep 'Flanders is a Festival' (Vlaanderenbreed)

Met deze oproep wil ik **de veerkracht en het innovatief vermogen van de festivalsector ondersteunen**. Deze steun biedt organisatoren van zomerfestivals de kans om corona op een creatieve manier het hoofd te bieden en mensen op een coronaveilige manier een feestelijke zomer te bezorgen. 'Flanders is a festival' brengt vernieuwende en verrassende oplossingen die de wendbaarheid en robuustheid van de sector verzekeren.

5. IEDEREEN VERDIENT VAKANTIE

Vakantie is geen luxe, het is een **basisrecht**. Dat heeft de afgelopen periode ons duidelijk gemaakt. Mensen in een kwetsbare situaties worden extra hard getroffen door de coronamaatregelen en zelfs wanneer reizen mag, is dat voor velen allesbehalve evident. Maar ik geloof sterk in het deugddoende effect van vakantie. Daarom wil ik de drempels verlagen en musea, logies en attracties nog toegankelijker maken. Een vakantie is geen mirakeloplossing voor sociaal isolement, maar wel een belangrijke stap in de goede richting.

A. IMPULSOPROEP ‘IEDEREEN VERDIENT VAKANTIE’ (VLAANDERENBREED)

Ik ondersteun projecten in Vlaanderen en Brussel die **vakantie voor Vlamingen beter bereikbaar maakt**. Via de oproep zoekt Toerisme Vlaanderen naar innovatieve projecten die nieuwe methodes of tools ontwikkelen voor een breed netwerk van vakantiemakers.

B. IMPULSOPROEP JEUGDVERBLIJVEN (VLAANDERENBREED)

Jeugdverblijven moeten veilig, toegankelijk en kindvriendelijk zijn. Om het aanbod en de kwaliteit nog te verbeteren voorzie ik, verspreid over drie jaar, in extra middelen voor **(ver)nieuwbouwprojecten**.

6. VERVOLGSTAPPEN

De aanvaarding van deze visienota houdt op dit moment geen enkel financieel of budgettair engagement in. De bovenvermelde visie zal de komende weken vertaald worden naar concrete dossiers, die aan de Vlaamse Regering ter goedkeuring zullen worden voorgelegd.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme

ZUHAL DEMIR

